

מרחבית וסולרית יחדיו

רפת מנצור באחיהוד

יוסי מלול – משק הבקר והחלב
hmb-malul@icba.org.il

מושב אחיהוד מחזיק רפתות רבות שמהן מתפרנסים חברי המושב. בסיוע ובזרובון משרדי החקלאות והסביבה, עלו חלק מהן לראש הגבעה ואחד הבולטים הוא מעוז מנצור שמקיים רפת גדולה עם עסקים נלווים. מודל של יזם נמרץ שעוקב אחר כל הזדמנות עסקית, בצד קיום רפת מצליחה בסככה מרחבית

הרפת המארכת הייתה של מעוז מנצור שיש בה שלושה שותפים עם יובל האח הצעיר ושותף שלישי שנכנס אך לאחרונה. הרפת מוחזקת כיום גם על ידי רונן מנצור, הבן הממשיך, שהוא כבר בן 40.

מערכות היחסים בין המשפחות והחמולות במושב היו מורכבות מאוד ולא קל היה להוביל להחלטות משותפות שיקפיצו את הרפת במושב לזר חדש ומודרני

לפני למעלה משנתיים השתתפנו, בטקס רב רושם, בחנוכת "פארק החלב" במרומי הגבעה שמעל למושב אחיהוד. האווירה הייתה מרוממת וניכרה שביעות רצון גדולה על שהצליחו לגשר מחלוקות רבות ולהעלות רפתות אחדות לשטח חדש וייעודי.

לאחרונה התלוויתי לדוד נווה, מדריך שה"מ בגליל המערבי, לסיור מחדש בפארק כדי לראות מה השתנה. המטרה הראשית הייתה לבחון את מודל הסככה המרחבית, שאימצו חלק מהרפתנים, ולשאול על אופן הפעלה של המודל החדש ורמת שביעות הרצון ממנה (לקראת הרצאתי בכנס המדעי).

חנוכת "פארק החלב" במעלה הגבעה באחיהוד

לסככה המרחבית גדשו עוד ועוד פרות והגדילו מאוד את הצפיפות

רפת "עוז החלב" של מעוז מנצור - גדר היקפית, שער וסככה מרחבית

מעוז מנצור - מוביל שרשרת רב-זרית מצליחה

אחרי דיונים רבים, לא הצליחו להגיע להסכמות בנושא. רעיון שני היה להקים כמה שותפויות של 5 רפתות במסגרת אגודות רפתנים גדולות - מועצת החלב התנגדה להקמת שותפויות מעל ל-3 רפתות.

הסוף שירדו ל-8 רפתות עם 3 יצרנים בכל רפת, המדינה נתנה סיוע בהקמת תשתיות ובראש הגבעה הוכשר שטח גדול, מרווח ומגודר ואף ניתן לו שם מלא חזון - "פארק החלב".

שרה אייל הייתה מנהלת המחוז במשרד החקלאות וירון רונן היה המתכנן האזורי. הם עשו הגרלה ובה זכה מנצור להיות הרפת השנייה ולידו יוסי, מזכיר המושב.

כמו ברוב התהליכים במושבים, גם כאן היו הרבה מתנגדים וזה לווה גם במשפטים של אלה נגד אחרים.

כיום יש 5 וחצי רפתות - 3 עובדות טוב, אחת צולעת, אחת תקועה במשפטים ואחרונה בבנייה.

איזו רפת לבנות?

מעוז מנצור הקים את הרפת השנייה והוא יזם נמרץ ופעיל שלא נח לרגע ומחפש הזדמנויות ואף מנצל אותן במהירות. "יוסי, מזכיר המושב ואני הרמנו את הרפתות, עשינו סיורים, ביקרנו ברפתות, ביזרעאל ראינו את הסככה המרחבית ונדלקנו עליה, כי לא צריך לטפל בזבל ואין מאצרות, ניסינו מכון חליבה משותף וזה לא יצא. השקענו 4 מיליון ₪ ומזה קיבלנו חזרה כ-1 מיליון ₪ בלבד כי המפתח היה קבוע ובינתיים מחיר הברזל המריא לשמים, רוב התשתיות היו על חשבון משרד החקלאות"

כיום, נוסף לרפת יצרן שלישי, מכסת החלב גדלה ל-1.4 מיליון ליטר ויש אף חריגה, מספר הפרות גדל מאוד, את העגלות הורידו חזרה לסככות הישנות שפוננו והצפיפות גדולה מאוד. הסככה מיצתה את גודלה ואף מעבר לכך וכדי להמשיך ולגדול יש לאשר להם הפשרת קרקע לבנייה נוספת.

פיתוח עסקים נלווים

מנצור הוא, כאמור, איש עסקים מנוסה מאוד ובעל עין חדה לפרויקטים

מעוז שמח לספר לנו על תולדות המושב וגלגולי המתיישבים שעלו מתימן היישר לחקלאות במזרח התיכון.

מושב אחיהוד נמצא במרכז הגליל התחתון, 8 ק"מ ממזרח לעכו. הוא נקרא על שם אחד מנשיאי שבט אשר (במדבר לד 27). המושב הוקם ב-1950 על כמה משפחות מתימן והוא הוקם ככפר עבודה. בהמשך, התפתח למושב חקלאי וגודל החלקות היה כ-4 דונם ובתוך זה נכנסו הרפתות, שלימים, הגיעו למצבים בלתי נסבלים של צפיפות ותחזוקה.

ההורים של מעוז היו בין מקימי המושב, קיבלו פרה ועגלה וגידלו גם משפחה ברוכת ילדים. הביאו סוס לשני משקים והרפת גדלה צמוד לבית המשפחה. בשנות השיא היו למעלה מ-40 רפתות.

מערכות היחסים בין המשפחות והחמולות במושב היו מורכבות מאוד ולא קל היה להוביל החלטות משותפות שיקפיצו את הרפת במושב לדור חדש ומודרני.

עשינו סיורים, ביקרנו ברפתות, ביזרעאל ראינו את הסככה המרחבית ונדלקנו עליה, כי לא צריך לטפל בזבל ואין מאצרות, ניסינו מכון חליבה משותף וזה לא יצא. השקענו 4 מיליון ₪ ומזה קיבלנו חזרה כ-1 מיליון ₪ בלבד כי המפתח היה קבוע ובינתיים מחיר הברזל המריא לשמים

הרפורמה ותהפוכות השינוי

תקופת הרפורמה הייתה הזדמנות ראויה להוביל מהלך אסטרטגי לשיפור פני הרפתות שהיו מקור פרנסה מרכזי במושב וגם חלון ראויה לא מלהיב לענף, דווקא בצומת מרכזי כמו צומת אחיהוד על הכביש עכו-כרמיאל.

דני קריצמן, מנכ"ל משרד החקלאות ובין יוזמי הרפורמה, הביא פרויקטור מיוחד לרפורמה במושב (דן דבוסקין) וגם הבטיח תוספת מכסה של 1.5 מיליון ליטר באם יבנו רפת משותפת אחת מחוץ למושב.

מפת המערכות הסולריות שמונחות על כל גג פנוי ומניבות הכנסה ראויה

יובל ורון הממשיכים ליד מעוז שחי את כל מה שקורה ברפת

יש גם רפת לטפח

יובל הוא אחיו הצעיר של מעוז ודוד של רון - שניהם באותו גיל וגדלו באותן מערכות. הם דור ההמשך ברפת ומתחזקים אותה בהצלחה מרובה. הם צמחו ברפת מגיל אפס ועובדים בה כל חייהם, על אף שלא יצאו ללימודים מקצועיים. הם מעסיקים 2 עובדים קבועים מהכפרים בסביבה ועוד 2 לחליבות ערב בלבד.

סדר היום מתחיל בחליבת הבוקר ב-04.30, פעמיים בשבוע יש להם ביקור רופא (ד"ר עמי ארנין), כל הטיפולים וההזרעות נעשים בחצר הטיפולים שליד המכון, הפרות מופרדות אוטומטית בתום החליבה, לחליבות שותפים כולם, כולל הנכדים, שמגיעים לצהריים ובחופשות. בהמשך, יורדים לעגלים ולעגלות בסככות שליד הבית. וכך מנהלים רפת גדולה יחסית ורואים ברפת את פרנסתם ואהבתם.

ולעניין שלשמו חזרנו לבקר - הסככה המרחבית. שאלנו את יובל ורון האם היו בונים סככה כזו פעם נוספת, על אף הצפיפות והרטיבות: "אין ספק שהיינו בונים מרחבית גם היום, בצפיפות שלנו היה קשה בכל מבנה, אך כאן אין לנו בעיות עם זבל נוזלי ומאצרה. נכון, הרטיבות גדולה אך לא היינו מוכנים לעבור לשיכון אחר, כי כל הזמן שלנו מוקדש לפרות ולרפתנות ולא לטיפול בזבל.

השכן, עם הסככה הכוללת, שוקל לפרק את פס האכילה בסככה הכוללת שלו ולאמץ את השיטה המרחבית." ■

כדאיים. הוא מקבל החלטות בהרף עין ואחת היוזמות המוצלחות הייתה ההשתלבות בפרויקט הסולרי - מנצור הקים 11 מערכות סולריות קטנות עם 3 חברות ועוד 2 נמצאות בשלבי בנייה. כל גג פנוי בכל סככה, מבנה או בית כוסה בפאנלים סולרים והכול במימון עצמי והלוואות מהבנקים.

מנצור הקים 11 מערכות סולריות קטנות עם 3 חברות ועוד 2 נמצאות בשלבי בנייה. כל גג פנוי בכל סככה, מבנה או בית כוסה בפאנלים סולרים והכול במימון עצמי והלוואות מהבנקים

סככות ישנות שפוננו הושמשו מחדש עם החלפת האסבסט לגג חזק כדי לקלוט עוד מערכות. הוא מפיק מעל ל-3,000 קילוואט ליום! ואם אינני טועה, מנצור הוא בעל כמות המערכות הסולריות הגדולה בישראל. את כל התחזוקה הוא עושה עם בני משפחתו (5 ילדים ו-19 נכדים) וזו השקעה ראויה וכלכלית.

את כל ילדיו גידל מנצור לעצמאות ואף צייד אותם להיות בעלי עסקים בתחומים שונים ורוב הבנים גרים בהרחבה של המושב שנמצאת בצמוד לבתי החברים בנחלות.

פרויקט סולרי מדהים